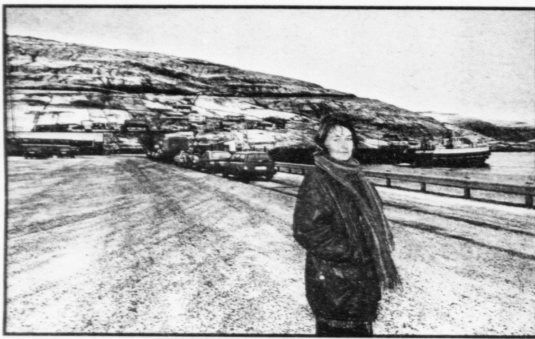

Gunn Joensen, bygðaráðsforkvinna í Vestmanna:

- Eg vildi ikki longur bera meg undan

- Tað byrjaði við, at eg segði við onkran, at kvinnur altíð bera seg undan, tá ið tær verða bidnar um at stilla upp. Viðkomandi tók meg upp á orðið og heitti á meg at stilla upp. Í grundini er tað ein fyrimunur, at eg havi fulltíðarstarv úti millum so nógv fólk. Eg fái altíð at vita, um tað er eitthvørt fólk eru ónøgd við ella hava viðmerking til undir vanligum práti og tað dámar mær væl, sigur Gunn Joensen.

Turið Kjølbro

Vit hava sæð seinna árin, at kvinnurnar í Vestmanna rættiliga hava gjørt vart við seg í kommunalu umsitingini, at tær gjørdur burt eftir áttatíðirini, tá ið nógvir pengar vóru brúktir, og komu til røðrið fyrri at venda gongdini rætta vegin. Men tá ið vit heita á Gunn Joensen, sum er bygðaráðsforkvinna í Vestmanna, um at vera við í hesi greinarøðini, ið snýr seg um kvinnur í leiðandi starvi, aftrar hon seg fyrst, tí hon heldur ikki, at hennara søga er so áhugaverd.

Ikki so áhugaverd, sigur hon. Í telefonbókini stendur hon sum happadráttaseljari. Hon arbeiðir fulla tíð á skrivstovuni hjá Fiskavirkning í Vestmanna og er samstundis forkvinna í eini kommunu við um 1200 íbúgvum, sum hevur stóra skuld og sum fyrri stuttari tíð síðani birti nýtt liv í kjakið um, hvør eigur at bera útreiðslurnar av ferjuleguni í Vestmanna. Eitt kjak, ið er frammí av og á og sum vísir, hvussu trupult tað er at reka eina kommunu, ið er so hart spent.

Vit vinna og henda illsliga mánadagin seinnapartin í januar hittast vit á kommunuskivstovuni í Vestmanna.

Gunn Joensen er 48 ára gomul, er gift og eigur fyra born, triggjar dreingir og eina gentu í aldrinum 27, 24, 22 og 17 ár. Teir yngstu dreingirnir bøgva heima og báðir arbeiða í fiskivinnuni. Elsti drongurin lesir uttanlands og gentan, sum kom út fyrri eini stórar ferðsluvallukku fyrri góðum tveimum árum síðani, ið gjørdi hana 100 % avlamma, er flutt í egin hús.

Gunn Joensen er útbúgvin skrivstovukvinna á sakfóraraskrivstovu í Havn og har arbeiðir hon fulla tíð til elsti sonurin var trý ár. Familjan flutti síðani til Vestmanna. Hon arbeiðir síðani heima meðan bornini vóru smá - tó í millumbilum sum avloysari í Føroya Sparikassa, og tá ið yngsta barnið var fyra ára gamalt fór hon út aftur at arbeiða. Fyrst hálva tíð, men seinni fulla tíð á skrivstovuni hjá Fiskavirkning í Vestmanna - og har er hon framvegis.

Av tilvild

Í grundini var tað av tilvild, at Gunn Joensen kom upp í bygðaráðsarbeiði. Hon stillaði upp til valið í 1984, varð ikki vald, men til valið í 1992 kom hon inn.

- Tað byrjaði við, at eg segði við onkran, at kvinnur altíð bera seg undan, tá ið tær verða bidnar um at

stilla upp. Viðkomandi tók meg upp á orðið og heitti á meg at stilla upp. Tá helt eg, at tað var brúk fyrri at fáa kvinnur í bygðaráð og kvinnulistin, sum stillaði upp í 1988 fekk dygga undirtøku millum fólk. Kvinnurnar lögdu dent á nærumhvørvið og at fáa at sett á stovn ein barnagarð. Men tá ið tær komu til var kassin tómur. Har gjørdist einki, bremsurnar vórðu hogdar í og skattaprosentið reykt upp í loft, tað hægsta sum var í landinum tá. Bygðaráðið mátti taka nakrar truplar avgerðir, sum vóru neyðugar um vit skuldu hóra undan, sigur Gunn Joensen.

- Tað er sjón fyrri søgn - eisini her í kommununi - , at kvinnur bera seg undan, tá ið tað snýr seg um at koma í nevndir og ráð. Kanska er tað tí, at allir fundir liggja aftaná arbeiðstíð og hevur tú annað arbeiði og smábørn er tað trupult at fáa alt at ganga upp. Tá eg stillaði upp vóru børn míni so mikið stór, at tey høvdu ikki brúk fyrri mær í sama mun. Eg mæli ikki kvinnum til ikki at stilla upp og annars bjóða seg fram, men eg hevði ikki gjørt tað sjálv um eg hevði smábørn. Tá velur tú bornini frá. Kenslurnar spæla nógv inn hjá konufólki og hóast tú tekur av einum góðum starvi eru

bornini har alla tíðina í bakgrundini, tí tú kanst ikki sleppa teimum beinleiðis. - Hinvegin dugi eg ikki at siggja, hví konufólk og mannfólk, sum fáa sær eina útbúgving ikki skulu brúka hana. Onkursvegna eigur tað at bera til at sameina starv og heim. Í síni tíð valdi eg at arbeiða hálva tíð. Tað er sera høskandi, tá ið tú hevur smábørn og tá snýtir tú ongan, hvørki arbeiðsgevara ella børn. Og tú ert ikki minni effektiv um tú arbeiðir skerda tíð. Arbeiðsvikan er sum er ov long. Arbeiðsmarknaðurin kann ikki vera kvinnurnar í fòðaldri fyrri uttan. Tað vísir seg vera trupult at vera burtur úr arbeiði í longri tíð, tú missir nógv og skalt nærum av nýggjum seta teg inn í ymskt. Tá ið tað er sagt eiga konufólk at sleppa at velja, um tær hava hug at vera heima ella at verða virknar á arbeiðsmarknaðinum, sigur Gunn Joensen.

Ætlaði at gevast

Um tað mundið, tá ið Gunn skuldi taka støðu til, um hon skuldi stilla upp aftur til seinasta bygðaráðsval ella ikki, kom dótturin, Herit, út fyrri stóru ferðsluvallukuni, ið hevur broytt lívið ikki minst hjá dóttirini, men eisini hjá hinum í familjuni.

- Eg hevði hálvgum gjørt av at

gevast, tí bygðaráðsarbeiði er so tíðarkrevjandi og tí at tað er ikki sørt ótakssamt. Men allar kvinnurnar kunnu ikki gevast í senn, so eg gjørdi av at royna eina ferð aftur at. Eingin bjóðar seg fram sjálvboðin, fólk heita á teg um at gera tað. Kappingin var sum so ikki hørð um at verða vald og vit gjørdur einki fyrri at verða vald. Vit lótu tað sum vit høvdu avrikað í bygðaráðnum standa sína roynd og lögdu tað upp til borgararnar sjálvar at gera av, hvønn teir valdu, sigur Gunn, sum fekk fjórðu hvørja atkvøðu í bygdini.

- Sjálvandi gleðir tað ein, at fólk vísa einum so stórt álit.

Tá ið vit spyrja Gunn um tað, at bygðaráðið í dag hevur fleiri kvinnur enn menn kann tulkast sum eitt aftursvar til tíðina, tá ið kassin varð tómdur og at fólk nú vildu hava annað skil í, er hon varin at svara.

- Fyrstu ferð kvinnulistin fekk so dygga undirtøku varð hann ógvuliga væl stuðlaður av konufólki, men eisini mannfólk tóku undir við kvinnunum. Vit vóru á eini skeivari kós, men eingin visti hvussu skilið var. Avgerðirnar, sum vórðu tiknar, vístu seg at vera rættar. Stóru ambisjónirnar kvinnurnar høvdu undan valinum bóru ikki til at seta í verk.

